

UVOD

Igra je izvanredno kompleksna ljudska aktivnost i može se posmatrati iz veoma mnogo aspekata. Određenje fenomena igre izvršićemo polazeći od onoga što je utvrđeno u teorijama koje igru sagledavaju s njenog kulturološkog, sociološkog, psihološkog i pedagoškog aspekta. Najširi kulturno-naučni prilaz igri ima I. Holinga. On određuje igru kao dobrovoljnu radnju ili djelatnost koja se odvija unutar nekih utvrđenih vremenskih ili prostornih granica, a prati je osjećaj napetosti i radosti te svijest da je ona nešto drugo nego obični život. Kao formalna obilježja on navodi: svaka igra je Slobodan čin... ona je sloboda. Svojestvo igre je njena neponovljivost, svaka igra ima njoj svojstvena pravila. Ono određuje norme koje vrijede unutar privremenog svijeta što ga je izdvojila igra. R. Kajoa je pokušao da izgradi jednu sociologiju polazeći od igre kao kulture pojave. Igra kao aktivnost po Kajoi je slobodna, izdvojena, neizvjesna (po toku i ishodu) neproduktivna, propisana i fiktivna (u odnosu na tekući život). U psihološkim teorijama se uključuju neki efekti igre na ljudsku psihu. Suština igre vidi se u dominaciji sredstava nad ciljevima umanjivanju rizika od neuspjeha, privremenom prestanku frustracije kod igrača (prepreka na koju se naiđe u toku rješavanja problema prima se sa ravnodušnošću ili čak sa radošću), pružanju slobode i dobrovoljnoj prirodi. Savremene teorije dječje igre teže da igru tretiraju samo kao aspekt široke skale ponašanja životinja ili ljudi. Igra je podračje na kome se objašnjavaju teorije razvoja. Imamo dva aspekta igre kognitivni i razvojni. Za kognitivne teorije dječje igre karakteristično je da igru posmatraju kao specifično saznanju djelatnost, koja je od velikog značaja za razvoj simboličkih funkcija. Po Pijažeu isti faktori koji određuju intelektualni razvitak igre, ona je fenomen koja prati razvoj intelektualnih funkcija i reflektuje glavne karakteristike pojedinih etapa. Po Vigotskom dječja igra je karakteristična mašta ili mašta u dejstvu, pa prema tome i put da dijete osmisli emocije i vrednuje svoje društveno iskustvo, odnosno način saznavanja. Posebnu vrijednost igre predstavlja to što ona angažuje dijete da učestvuje u igri po liniji najmanjeg otpora jer je igra povezana sa zadovoljstvom.

1

ISTORIJSKI PREGLED INTERESOVANJA ISTAKNUTIH FILOZOFA I PEDAGOGA ZA DJEČJU IGRU

Igra je stara koliko i ljudsko društvo. Djetinjstvo, dječjaštvo i mladost oduvijek su bili ispunjeni igrom. Ona je bila oduvijek osnovna aktivnost najranijeg i početnog čovjekovog razvoja, nezavisno od toga da li su ljudi bili toga svjesni, i da li su to teoretski proučili i konstatovali u okviru neke nauke ili naučne discipline. Ima relativno dosta dokaza da je dječja igra uvijek bila osnovna aktivnost najmlađih, mada se i odrasli igraju i mada je igra značajna i za njihov razvoj i svakodnevni život. Crteži u pećinama, na posuđu i sličnim predmetima, igračke nađene prilikom iskopavanja arheologa, najstarija predanja i sl. govore o vječitom prisustvu i značajnoj funkciji dječje igre. Prve misli o dječjoj igri srijećemo još kod najstarijih mudraca ("ljubitelja mudrosti" - filozofa) i pedagoga. Grčki historičar Platon, se od svih antičkih filozofa, najviše bavio pitanjima predškolskog vaspitanja i pitanjima dječje igre. On ističe da je za razvoj "sasvim male djece" veoma važno kretanje, i to i za tjelesni i za duševni razvoj. Za djecu je značajno "kretanje u što većoj mjeri preko cijele noći i dana", ono je korisno svima...a pogotovu najmlađima, i da bi trebalo, kada bi to bilo moguće, da žive kao na nekoj neprekidnoj "plovidbi". On ilustruje to primjerom, da kada majke žele da uspravaju djecu "ne upotrebljavaju kao sredstvo mirovanje, već naprotiv micanje, stalno ih ljuljajući", ne upotrebljavaju ćutanje, "već kakav napev i nekako kao sviranjem na fruli uspravljaju svoju djecu". Takođe i Aristotel u svom spisu "Politika" značajan dio posvećuje njegovanju odojčadi i vaspitanju djece do pet godina i pitanjima dječje igre. "U doba koje dolazi poslije ovoga, do pete godine u kome dijete, razumije se, još ne treba ništa da uči niti da vrši neki ozbiljan rad da to ne bi sprečavalo njegovo rasteenje – dijete mora da se kreće onoliko koliko je potrebno da tromost tijela ne bi uzela maha. A da bi se to postiglo, pored drugih zabava koje odgovaraju dječjem uzrastu, odlično sredstvo je igra. Ali igra mora biti dostojna slobodnog čovjeka. Ona ne smije biti ni suviše zamorna ni suviše laka". Mark Fabije Kvintilijan - čuveni

govornik i metodičar nastave retorike, pisac velikog djela u 12 knjiga... "O vaspitanju govornika", posvetio je dosta pažnje vaspitanju "male djece" i pitanjima njihove igre. U ovom istorijskom pregledu misli o dječjoj igri, svakako posebno mjesto zauzimaju Tomas Kampanela, Jan Amos Komenski, Džon Lok, Pestaloci, Fridrih Frebel i dr.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com